

jusson eszetekbe ez a három köszönési forma: háborúságainkban békességünk legyen Istentől; elesettségünkben és összetörtségünkben erős várként áll a mi Istenünk; életünk teljes valóságán Isten áldása legyen!

És végül, mivel Pál apostol azt írta, hogy köszöntétek egymást szent csókkal, remélem, nem szentségtörés, ha most így köszönök el: Áldás, békesség és puszi!

Tőtös Emese Brigitta
végzős hallgató

Egy gyémántdiploma margójára

Május hónapban egy címemre érkezett levelet vettem ki postaládámból. A levélborítékon teológiai intézetünk emblémája és postai címe. Nagy érdeklődéssel bontottam ki, és olvastam a következő szöveget: „A Protestáns Teológiai Intézet, a Kari Tanács határozata alapján gyémántdiplomát nyújt át az 1959-ben, vagyis a 60 évvel ezelőtt végzett lelkipásztoroknak. A diplomákat folyó év június 30-án, vasárnap délután, a 18 órai kezdettel tartandó évváró ünnepélyen adjuk át. Erre az alkalomra tisztelettel és szeretettel meghívjuk a nagytiszteletű urat.”

Mi tagadás, nemcsak meglepett a meghívás, de jóleső érzéssel töltött el. Lám csak, az Alma Mater még 60 esztendő távlatából sem nem felejtette el egykori diákjait, hallgatóit.

Természetesen az ünnepi tanévzárón ott voltam, a diplomát köszönettel át is vettem, és mivel nem adódott alkalom arra, hogy néhány szóban köszönetet is mondjak, hát ez alkalommal utólagosan papírra vettem néhány gondolatot, amelyet ott szerettem volna elmondani.

Először ez úton is megköszönöm a meghívást erre a számomra egyedülálló, vissza nem térő és meg sem ismétlődő alkalomra.

Aztán hálát adok Istennek, hogy életem egész eddigi folyamán kegyelmes volt hozzám, hogy tenyerében hordozott, velem volt az élet minden változásai-ban, megajándékozott testi, lelki és szellemi ajándékaival, amelyeknek birtokában részt vállallhattam és részt is vehettem az evangélium ügyének szolgálatában, és hivatásomnak tekintve végezhettem elvállalt munkámat, feladataimat mind családom, mind egyházam, mind népünk közösségében. Természetesen hozzá kell tennem: ahogy az adott körülmények között lehetett. Mert hiszen ennek a szolgálatnak, amely 52 esztendőre terjedt, a túlnyomó része az elmúlt zűrzavaros, vérzivataros 20. század legemberpróbálóbb hatalmi rendszerének idejére esett. Ezt a korszakot s annak áldatlan kihatásait és következményeit csak mi ismerhettük a maga valóságában, mi, akik át is éltük, mondhatnám át-vészeltük ezt a korszakot.

Hadd emlékezzem vissza arra is, hogy egyházi szolgálatom tulajdonképpen nem is 60, hanem 64 évvel ezelőtt kezdődött, amikor 1955-ben mint elsőéves teológiai hallgató elköteleztem magam az akkor éppen népszerűnek nem mond-

ható lelkészi szolgálatra. A már egyesített (1948–49) Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Karán heten kezdtük meg a felkészülést. Egyik társunk már az első félév után kiesett a megmérettetés rostáján. Maradtunk hatan, névsor szerint: Andrási György, Brok Z. Ákos, Kiss Károly, Török Elek, Török Ferenc, Ugró Antal. A IV. év végén, a „kispapi” vizsgát mind a hatan eredményesen le tettük, miáltal alkalmasokká váltunk a gyakorló segédlelkészi szolgálatra. Ámde az 1958–59-es években az egyházi és magyar közösségek állandó zaklatása, üldözése, tanáraink, lelkészeink és teológustársaink bebörtönzése miatt, és nem utolsósorban évfolyamunknak munkaszolgálatra való besorolása és elvitele hatására három társunk, Brok Z. Ákos, Kiss Károly és Ugró Antal a munkaszolgálat után kilépett az egyház kötelékéből. Közülük Kiss Károly néhány év múlva egyházi szolgálatra jelentkezett, s az ő visszatérése és lelkiismeretes, példaadó lelkészi munkássága nagy nyereséget jelentett egyházunknak. Évfolyamunkról mára, öreg nyugdíjasokként már csak ketten maradtunk az Úr akaratából még egy kevés ideig az élők sorában Török Elek szolgatársammal, aki azonban egészségi állapota miatt személyesen nem vehette át gyémántdiplomáját.

Még csak annyit, hogy ezen ünnepélyes alkalommal nagy tisztelettel és szeretettel emlékezem egykori kedves teológiai tanárainkra, akiknek meghatározó szerepük volt a lelkészképzés folyamatában, és akik példaképeink is voltak ebben az értékes munkájukban. Unitárius tanáraink közül mindig hálával gondolok Erdő János, Kovács Lajos, Lőrinczi Mihály, Simén Dániel, Péterffy Gyula és Bende Béla professzoraimra. De hadd említsem meg azoknak a református teológiai tanárainknak a nevét is, akik a közös tantárgyak tolmácsolói voltak számunkra. A szigorú, kissé mogorva Nagy András, a héber nyelv, a szelíd lelkű és melegszívű lírikus Maksay Albert, a görög nyelv és az igazságos, tudós és mindannyiunk által tisztelt Juhász István, az egyetemes egyháztörténet és latin nyelv professzorára.

Mindezeket azért említem, mert hosszú életem alatt egyre inkább meggyőződésemmé vált, hogy hálával tartozunk számukra is, hiszen mindazért, amik vagyunk, amit egyházi szolgálatunk ideje alatt elérhettünk és megvalósíthattunk, gondviselő Istenünk és drága szülőink mellett nekik, tanárainknak is köszönhetjük nemcsak az átadott ismereteket, de példaadó magatartásukat is.

Végezetül pedig arra kérem mennyei Atyánkat, hogy terjessze ki gondviselő áldását teológiai intézetünk jelenlegi elöljáróira, professzoraira, hogy kavargó, zavaros, vajúdó, változó világunkban örökségeink drága értékeit megőrizve és egykori professzoraink példáját követve tölthessék be küldetésüket az utánunk jövő lelkésznevelés felkészítésében az Isten és az ember szolgálatára.

Andrási György
nyugalmazott unitárius lelkipásztor